

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

www.audit.mn

Tuv@audit.gov.mn

2021 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Товчилсон үг	Товчилсон үгийн тайлал
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
ДЭХГ	Дулааны эрчим хүчний газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЗББН	Зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж
ММНБИ	Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ИТХТ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын тэргүүлэгч
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоотой үйлдвэрийн газар
СТАУС	Санхүүгийн тайлангийн аудитын удирдлагын систем
СТСХ	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс
ТБОНӨХБАҮХАТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
ТЭЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТЗС	Тусгай зориулалттай сан
ТБОНӨААН	Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуй нэгж
ЧХ	Чанарын хяналт
ХАК	Хувийн аудитын компани
ХАСХОМ	Хувийн ашиг сонирхлын хөрөнгө орлогын мэдүүлэг
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
АГГ	Аудитыг гуравдугаар газар
УОК	Улсын онцгой комисс
АОК	Аймгийн онцгой комисс
МСҮТ	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН 2021 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

2021 оны 06 дугаар сарын 21

Зуунмод

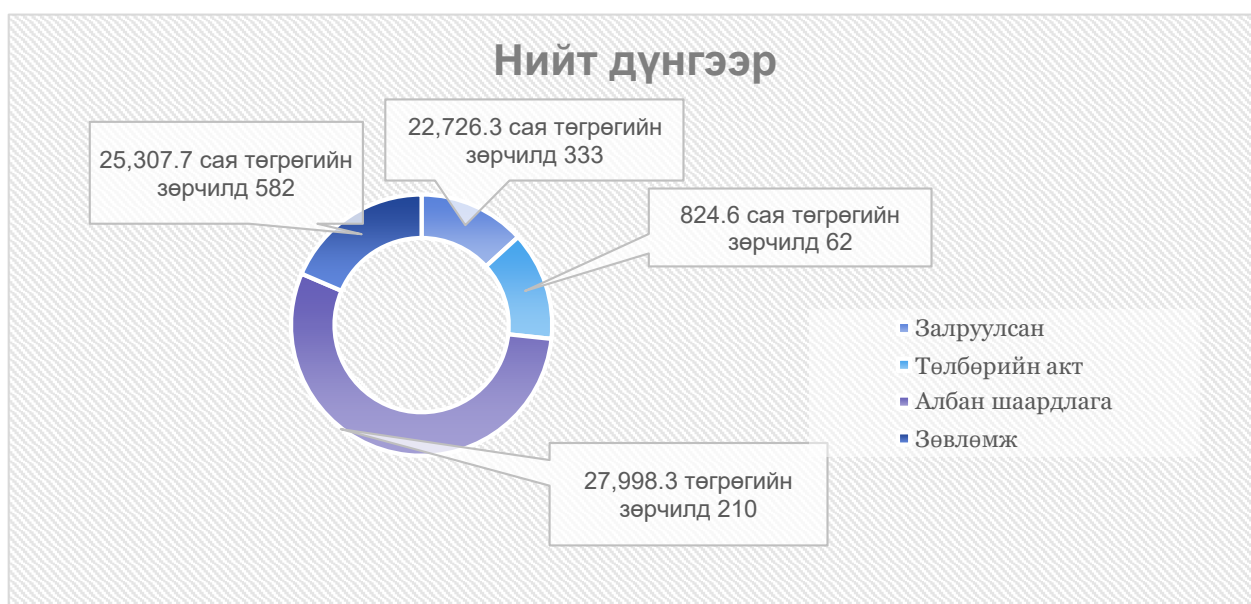
НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР:

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2021 онд ТАБ-ын хэмжээнд дэвшүүлсэн “Аудитыг цахимжуулж, нэгтгэн удирдах тогтолцоог бүрдүүлэн төлөвшүүлэх” зорилтыг удирдлага болгон Төрийн аудитын тухай хууль тогтоомж, аудитын олон улсын стандартын хүрээнд аудитын болон гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулан, хэрэгжилтийг ханган ажиллалаа.

Удирдлага зохион байгуулалтын хувьд Санхүүгийн, Гүйцэтгэлийн аудитын багт хуваагдаж, санхүүгийн аудитын баг 2 ахлах аудитор, 4 аудитортай, гүйцэтгэлийн аудитын баг 1 ахлах аудитор, 2 аудитортай, аудитын менежер 1, дарга, Тэргүүлэх аудитор 1 ажиллаж байна. Гүйцэтгэлийн аудитад хөдөлмөрийн гэрээгээр нэг аудитор нэмж ажиллаж байна. Нийтлэг үйлчилгээний албанд жолооч, бичиг хэргийн ажилтан хамрагдаж байна. Мэдээлэл технологийн ажилтан, нягтлан бодогчийн ажлыг аудиторуудад хавсарган гүйцэтгүүлж байна. Мөн дарга, тэргүүлэх аудиторын дэргэд Удирдлагын зөвлөл үйл ажиллагаа явуулж байна.

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2021 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөөг санхүүгийн аудитын 6, ЯАГ-ын ЗББН-үүдийн нэгдсэн удирдамж төлөвлөгөөгөөр 5, аймгийн ИТХ-ын захиалгаар 1, байгууллагын өөрийн санаачилгаар 3 аудитын сэдвийг тусган боловсруулж, МУЕА-ын 2021 оны 03 дугаар сарын 10 -ны өдрийн А/28 дугаар тушаалаар батлууллаа.

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар 370 аудитыг гүйцэтгэж, үүнээс Санхүүгийн тайлангийн аудитаар орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй бүх шатны төсөв захирагчдын төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн тайланд 253 бие даасан дүгнэлт гарган, 113 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан байна. Гүйцэтгэлийн 4 аудитад 46 байгууллага, нэгжийн үйл ажиллагааг хамруулсан байна.

2021 онд гүйцэтгэсэн аудитаар 77,535.6 сая төгрөгийн 1191 алдаа, зөрчил илрүүлж, 29.3 хувь буюу 22,726.3 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залруулж, нийт 824.6 сая төгрөгийн зөрчилд 62 төлбөрийн акт тогтоож, 27,998.3 сая төгрөгийн

210 албан шаардлага, 25,307.7 сая төгрөгийн 582 зөвлөмж, 494.1 сая төгрөгийн 2 хариуцлага тооцуулах санал, 184.6 сая төгрөгийн 2 зөрчлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна.

Төрийн аудитын газар нь 2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар орон нутгийн төсөвт 775.7 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, төсвөөс авсан санхүүжилтийн 1 төгрөг тутамд 2.8 төгрөгийн үр өгөөжийг бий болгосон байна.

Аудитын илрүүлэлтийн 22,793.0 сая төгрөг буюу 29.3 хувийг нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай, 4,785.3 сая төгрөг буюу 6.3 хувийг төсвийн төлөвлөлт гүйцэтгэлтэй, 28,738.8 сая төгрөг буюу 37.1 хувийг хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй, 1,845.7 сая төгрөг буюу 2.4 хувийг худалдан авалттай, 14,830.2 сая төгрөг буюу 19.1 хувийг дотоод хяналт, хариуцлагатай, 656.6 сая төгрөг буюу 0.8 хувийг арвилан хэмнэлт, үр ашиг, үр нөлөөтэй, 3,886.0 сая төгрөг буюу 5.0 хувийг бусад асуудалтай холбоотой зөрчил эзэлж байна.

Төлбөрийн акт: Тайлант хугацаанд 824.6 сая төгрөгийн 62 төлбөрийн акт тогтоосон нь өмнөх онтой харьцуулахад 4 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна. Тайлант онд тогтоосон актаас 772.5 сая төгрөг, өмнөх оны үлдэгдлээс 3.2 сая төгрөг нийт 734.2 сая төгрөгийг барагдуулж, 51.8 сая төгрөгийн хугацаа болоогүй үлдэгдэлтэй байна. Актын барагдуулалт 88.7 хувь байна.

Албан шаардлага: Тайлант хугацаанд 27,998.3 сая төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 4.3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Хэрэгжилтийн хувьд тухайн оны 9,819.2 сая төгрөгийн, өмнөх оны 1.7 сая төгрөгийн албан шаардлагыг хэрэгжүүлж, 18,191.0 сая төгрөгийн албан шаардлагын хугацаа болоогүй үлдэгдэлтэй байна. Албан шаардлагын барагдуулалт 35.1 хувь байна.

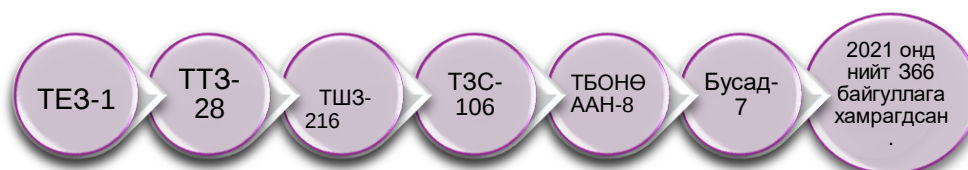
Зөвлөмж: Тайлант хугацаанд 582 зөвлөмж өгөгдөж, 508 зөвлөмж хэрэгжиж, хугацаа болоогүй 79 зөвлөмж байна. Зөвлөмжийн хэрэгжилт 86.5 хувь байна.

ХОЁР. САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЛААР:

2.1 Санхүүгийн тайлангийн аудит

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь хуулиар тодорхойлогдсон чиг үүргийнхээ дагуу санхүүгийн тайлангийн аудитыг Төрийн аудитын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль, тогтоомжийн хүрээнд аудитын олон улсын стандарт, журмын дагуу төлөвлөлтийн өмнөх, төлөвлөлт, гүйцэтгэл, тайлагнал, тайлагналын дараах гэсэн таван үе шатаар СТАУС программыг ашиглан гүйцэтгэлээ.

2021 онд ТЕЗ 1, ТТЗ 28, ТШЗ 216, ТЗС 106, ТБОНӨ ААН-8, Бусад 7, нийт 366 санхүүгийн тайлан аудитад хамрагдсан.

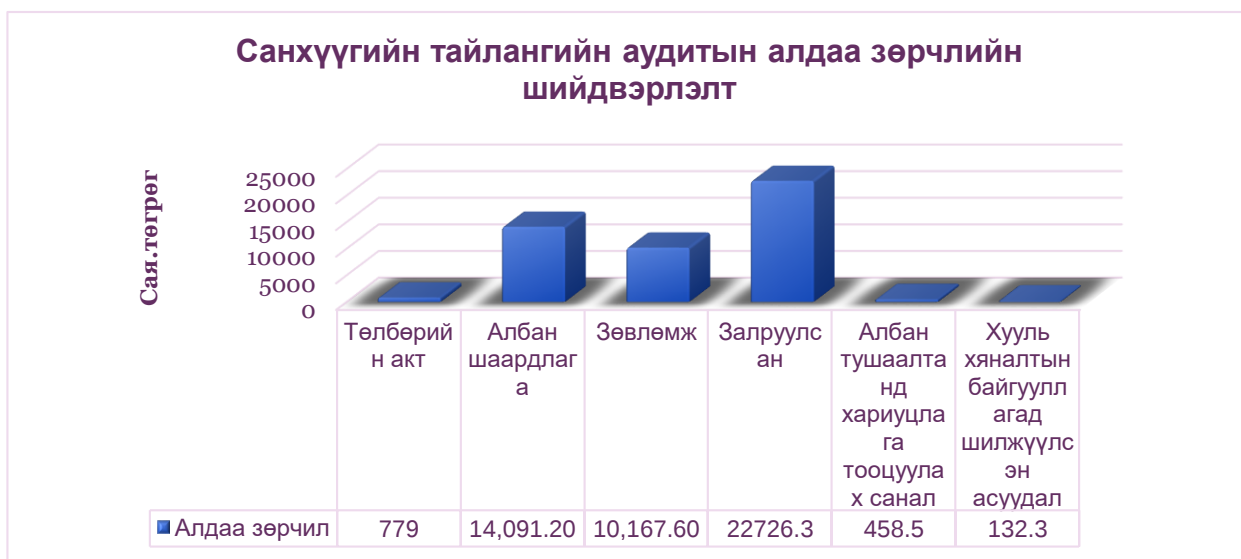

Нийт санхүүгийн тайлангийн 76.5 хувь буюу 283 санхүүгийн тайланд Төрийн аудитын газрын аудиторуд болон гэрээт аудитор аудит хийж, нэг аудитор дунджаар 30-34 санхүүгийн тайланд аудит хийсэн байна.

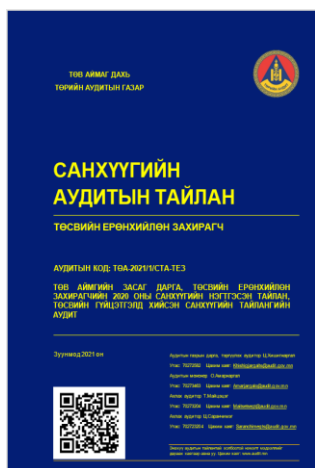
Төрийн аудитын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.6, МУЕА-ын 2020 оны А/82 дугаар тушаалаар батлагдсан "Шинжээч сонгон шалгаруулах, гэрээ байгуулах, дүгнэх, гүйцэтгэсэн ажлын чанарыг хянах" журмын дагуу зарим төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газруудын, нийт 86 байгууллагын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг Дундманхайдай аудит ХХК, Ихмонгол хөлөг аудит ХХК, Бодь-тусгал аудит ХХК-уудтай гэрээ байгуулан гүйцэтгүүлээ.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 48,354.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илрүүлж, 779.0 сая төгрөгийн 55 төлбөрийн акт, 14,091.2 сая төгрөгийн 180 албан шаардлага, 10,167.6 сая төгрөгийн 568 зөвлөмжийг төсөв захирагч нарт хүргүүлэн, 22,726.3 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залрууллаа.

2.1.1 Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит

Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг баталгаажуулах аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-т заасан хугацаанд гүйцэтгэж, "Зөрчилгүй" дүгнэлт өглөө.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 198 төсвийн байгууллага, 5 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 102 тусгай сан, 27 төвлөрүүлэн захирагч, нийт 332 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 328 байгууллага аудитад хамрагдаж, 4 байгууллага аудитад хамрагдаагүй байна.

Мах боловсруулах үйлдвэр ОНӨААТҮГ нь аймгийн ИТХ-ын 2019 оны 12 дугаар тогтоолоор худалдах шийдвэр гарч, 2020 оны 9 дүгээр сард худалдагдсан, Төв Эрдэнэс ОНӨААТҮГ-ын гүйцэтгэх захирал томилогдоогүй, ашигт малтмалын нөөц тогтоолгохоор Ашигт малтмалын газрын Эрдэс баялгийн зөвлөлийн хуралд өргөн

бариад шийдвэр ирээгүйгээс үйл ажиллагаа явуулаагүй, Батсүмбэр сумын Майндсет, Аз жаргалтай үрс зэрэг хувийн хэвшлийн 2 цэцэрлэг нь үйл ажиллагаа явуулаагүй шалтгаанаар аудитад хамрагдаагүй байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын 110 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, 188 төсөвт байгууллага, 27 төсвийн төвлөрүүлэн захирагч, 3 орон нутгийн өмчит байгууллага, нийт 218 санал дүгнэлт гаргаж хүргүүллээ. Үүнд: “Зөрчилгүй” 200, “Хязгаарлалттай” 18 /Заамар, Зуунмод сумдын ИТХ, Мөнгөнморьт, Өндөрширээт, Эрдэнэ, Сэргэлэн, Бүрэн, Заамар, Борнуур сумдын ЗДТГ, Батсүмбэр, Заамар, Баян-Өнжүүл сумдын Хүн эмнэлэг, Борнуур, Бүрэн сумдын ЕБС, Борнуур, Бүрэн сумдын Цэцэрлэг, Мөнгөнморьт сумдын Ойн анги/ санал дүгнэлт өгөгдсөн байна.

Төв аймгийн ТЭЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, түүний харьяа байгууллагуудад хийсэн аудитаар нийт 37,271.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 16,336.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 769.4 сая төгрөгийн зөрчилд 47 төлбөрийн акт тогтоож, 12,488.1 сая төгрөгийн зөрчилд 160 албан шаардлага, 132.3 сая төгрөгийн 1 асуудлыг шалгуулахаар хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлж, 7,545.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 494 зөвлөмж өгөгдлөө.

2.1.1 Төв аймгийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4 дахь заалтын дагуу Төв аймгийн 2020 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийх аудитыг төлөвлөсөн цаг хугацаанд нь гүйцэтгэж тайланг ҮАГ болон аймгийн ИТХ, Засаг даргад хүргүүлэв.

Сангийн яамнаас орон нутгийн төсвийн суурь орлогыг 22,208.0 сая төгрөгөөр хянасныг 1,209.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 23,417.0 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Аймгийн төсвийн орлогоор 29,531.5 сая төгрөг төвлөрүүлж, батлагдсан төлөвлөгөөг 122,0 хувиар буюу 5,324.5 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Төв аймгийн ТЭЗ-ийн 2020 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаар батлагдсан зардлыг 12,688.8 сая төгрөгөөр дутуу буюу гүйцэтгэл 87,9 хувь байна.

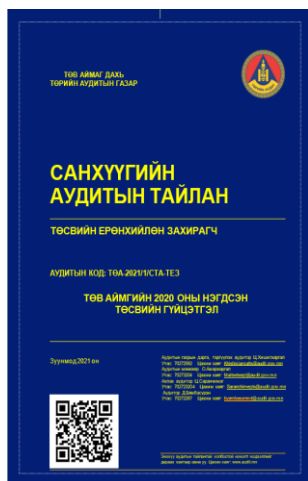
Аймгийн Татварын хэлтсийн мэдээг Сангийн яамны Э-тайлантай тулган шалгахад аймгийн орлогыг 222.7 сая төгрөгөөр дутуу мэдээлсэн байна.

Аудитын дүн, дүгнэлтэд үндэслэн аймгийн Засаг дарга, СТСХ-ын дарга нарт 2 зөвлөмжийг өгч хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж байна. Аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 06 дугаар сарын 18-ны өдрийн хурлаар ТЭЗ-ын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан дүгнэлт, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулан холбогдох асуултуудад тодорхой тайлбар, хариултуудыг өглөө.

2.1.2 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудит

Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 27 байгууллагаас Зөрчилгүй 26, Хязгаарлалттай 1 /Сэргэлэн сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч/ дүгнэлт өгөгдсөн.

Аудитаар нийт 2,599.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 421.6 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 678.5 сая төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож, 400.2 сая төгрөгийн зөрчилд 12 албан шаардлага, 1,099.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 49 зөвлөмж өглөө.

2.1.3 Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудит

Харьяа төсвийн 198 байгууллагаас 8 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж, Зөрчилгүй 169, Хязгаарлалттай 17 /Заамар, Зуунмод сумдын ИТХ, Мөнгөнморьт, Өндөрширээт, Эрдэнэ, Сэргэлэн, Бүрэн, Заамар, Борнуур сумдын ЗДТГ, Батсүмбэр, Заамар, Баян-Өнжүүл сумын Хүн эмнэлэг, Борнуур, Бүрэн сумдын ЕБС, Борнуур, Бүрэн сумдын Цэцэрлэг, Мөнгөнморьт сумдын Ойн анги/ санал дүгнэлт өгөгдсөн. Батсүмбэр сумын Майндсет, Аз жаргалтай үрс зэрэг хувийн хэвшлийн 2 цэцэрлэг аудитад хамрагдаагүй байна.

Аудитаар нийт 27,818.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 15,708.8 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 80.0 сая төгрөгийн зөрчилд 42 төлбөрийн акт тогтоож, 8,379.3 сая төгрөгийн зөрчилд 77 албан шаардлага, 3,650.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд 364 зөвлөмж өглөө.

2.1.4 Тусгай санд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Орон нутгийн хөгжлийн сан 28, Сум хөгжүүлэх сан 27, Эмийн эргэлтийн сан 26, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан 19, Аймаг хөгжүүлэх сан 1, Аймгийн мал хамгаалах сан, нийт 102 тусгай сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгалаа.

2.1.5 Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төрийн болон орон нутгийн өмчит 10 аж ахуйн нэгж байгууллагаас аудитад 8 аж ахуйн нэгж байгууллага хамрагдаж, 2 аж ахуйн нэгж нь хамрагдаагүй байна. Аудитаар Зөрчилгүй 8 санал дүгнэлт өгөгдсөн ба Мах боловсруулах үйлдвэр ОНӨААТҮГ нь худалдагдсан, Төв Эрдэнэс ОНӨААТҮГ-ын гүйцэтгэх захирал томилогдоогүй, үйл ажиллагаа явуулаагүй шалтгаанаар аудитад хамрагдаагүй байна. Аудитаар нийт 821.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, 3.8 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоон, 605.0 сая төгрөгийн 4 албан шаардлага бичиж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 212.7 сая төгрөгийн 15 зөвлөмж өгөгдлөө.

2.1.6 Улсын төсвийн байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудит

Улсын төсөөс санхүүждэг 1 төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд аудит хийж, зөрчилгүй дүгнэлт, 28 төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайланд аудит хийж 28 зөрчилгүй дүгнэлт өглөө. Засгийн газрын тусгай сангийн 4 санхүүгийн тайланд аудитыг хийж 3 санхүүгийн тайланд зөрчилгүй, 1 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамрууллаа. Төрийн өмчийн 5 аж ахуй нэгжийн санхүүгийн тайланд аудит хийж, 4 санхүүгийн тайланд зөрчилгүй дүгнэлт өгч, 1 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгалаа.

Аудитаар нийт 11,083.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, 6,390.0 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 9.6 сая төгрөгийн 8 төлбөрийн акт, 1,603.1 сая төгрөгийн 20 албан шаардлага бичин, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 74 зөвлөмж өгөгдлөө.

2.2 Аудитын мөрөөр хийх үйл ажиллагааны чанарыг сайжруулах талаар

ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 2020 оны жилийн эцсийн мөнгөн кассын үлдэгдэл нийт 17.1 сая төгрөгийн 95,9 хувь буюу 16.4 сая төгрөг нь

Төв Чандмань ДЭХГ-ын үлдэгдэл, 4,1 хувь буюу 0.7 сая төгрөгийг Эмийн эргэлтийн сан, Мал хамгаалах сан, Тариалан дэмжих сангийн үлдэгдэл эзэлж байгааг шалгахар “Эрсдэлийн аудитын удирдамж, төлөвлөгөө” боловсруулан батлуулж, аудитыг 2021 оны 05 дугаар сарын 18-ний өдөр гүйцэтгэлээ.

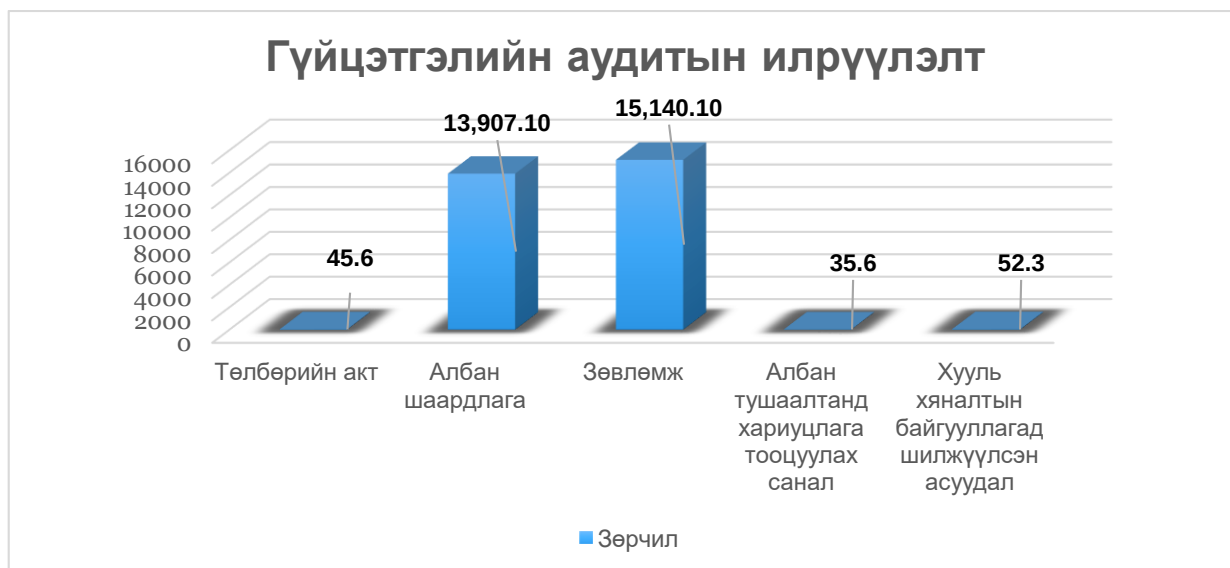
Аймгийн Мал хамгаалах сан, Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сангийн мөнгөн кассын үлдэгдлийг тоолоход үлдэгдэл бэлнээр байхгүй, хариуцах эзэн холбогдогч байхгүй тул, тус санг 2004-2013 онуудад хариуцсан нягтлан бодогчоор ажиллаж байсан, СТСХ-ийн орлогын мэргэжилтэн кассын үлдэгдлийн нотлох баримтыг ирүүлэхээр болсон ч одоог хүртэл аудитад ирүүлээгүй. Кассын үлдэгдлийн нотлох баримтыг ирүүлэх талаар аймгийн Засаг даргад албан тоот хүргүүлэв.

Төв Чандмань ДЭХГ /ОНӨААТҮГ/-т эрсдэлд чиглэсэн аудит хийхэд тус байгууллагын захирлын 2016 оны А/156 тоот тушаалаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг”-ийн 2.2.4.1.1-4-д “кассын үлдэгдэл таван сая төгрөг дотор байх бөгөөд хуримтлагдсан үед банкинд тушаана” гэснийг зөрчин 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд кассын үлдэгдэл нь 16.5 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан зөрчилд зөрчлийг таслан зогсоож давтан гаргахгүй байх албан шаардлага бичиж, эрсдэлийн аудитын тайлангаар 3 зөвлөмж өглөө.

ГУРАВ. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЛААР:

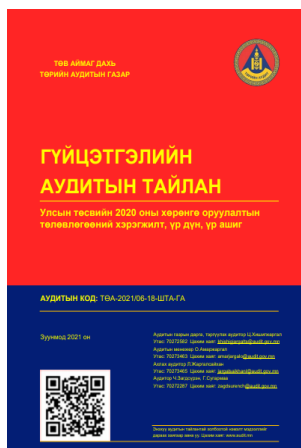
Монгол улсын Ерөнхий аудиторын 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ний “Аудитын төлөвлөгөө батлах тухай” А/28 дугаар тушаалаар батлагдсан аудитын төлөвлөгөөний дагуу ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамжаар 1, Аймгийн ИТХ-ын захиалгаар 1, өөрийн санаачилгаар 2, бүгд 4 гүйцэтгэлийн аудитыг 2021 оны эхний хагас жилд хийхээр байгууллагын болон төрийн жинхэнэ албан хаагчдын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусган, хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

Гүйцэтгэлийн аудитаар нийт 29,180.7 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж 45.6 сая төгрөгийн зөрчилд 7 төлбөрийн акт, 13,907.1 сая төгрөгийн зөрчилд 30 албан шаардлага, 15,140.1 сая төгрөгийн зөрчилд 14 зөвлөмж өгч, 35.6 сая төгрөгийн зөрчилд хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлж, 52.3 сая төгрөгийн зөрчлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна.

3.1. “Улсын төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр нөлөө” ТӨА-2021/06-18-ШТА-ГА

ҮАГ-ын Аудитын гуравдугаар газрын нэгдсэн төлөвлөгөөгөөр хийгдсэн Улсын төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр ашиг сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 15-аас 2021 оны 04 дүгээр сарын 30-ны хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ.

2020 онд улсын төсвийн эрх шилжсэн нийт 32 хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээ хэрэгжсэнээс нэгээс бусад хөрөнгө оруулалтын ажил гэрээний дагуу хэрэгжсэн байна.

Гүйцэтгэлийн аудитаар дараах нийтлэг зөрчлүүд илэрлээ.

-Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хийгдсэн зураг төслийн нэгдсэн бүртгэл байхгүй, улсын төсөвт батлагдсан хөрөнгө оруулалтын ажлын зураг төслийг боловсруулах ажлын даалгаврыг тодорхой өгдөггүйгээс, зураг төсөлтэй ажилд дахин зураг төсөл боловсруулах гэрээ байгуулж, санхүүжилтийг давхардуулж олгосон байна.

-Төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртөг, санхүүжилт нь батлагдсаны дараа зураг, төсөл нь хийгдэж, магадлалаар баталгаажиж байгаа нь хөрөнгө оруулалтын ажлын төсөвлөлт хуулийн дагуу хэрэгжихгүй байна.

-Зураг төслийн ажлын зөвлөх үйлчилгээний тендерийг ТБОНӨХБАҮХАТ хуульд заасны дагуу гүйцэтгээгүй байна.

-Тендерийн баримт бичгийг боловсруулахдаа хоёрдмол утгатай заалт оруулах, техникийн тодорхойлолтыг буруу гаргах зэрэг зөрчил илэрч байна.

-Тендерийн баримт бичигт тусгасан шалгуурыг хангаагүй аж ахуйн нэгжүүдийг тендерт шалгаруулсан зөрчил давтан гарч байна.

-Төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилтэд тавих захиалагчийн хяналтын зардалд хангалттай хэмжээний хөрөнгө тооцогддог боловч тухайн зардлын зарцуулалт тодорхойгүй байна.

-Тайлант хугацаанд хэрэгжсэн нийт 14,011.5 сая төгрөгийн 16 хөрөнгө оруулалтын ажлаас 1,318.7 сая төгрөгийн 4 хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгаагүй байна.

Аудитын тайлан, судалгааг 2021 оны 04 дүгээр сарын 30-нд ҮАГ-ын АГГ, Аймгийн ИТХ, Засаг дарга болон холбогдох бусад байгууллагад хүргүүлээд байна. Уг аудитаар 32.2 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 5,517.4 сая төгрөгийн албан шаардлага бичиж, 9 зөвлөмж өглөө.

3.2. Орон нутгийн төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр ашиг ТӨА-2021/109-ШТА-ГА

Өөрийн байгууллагын санаачилгаар хийгдсэн Орон нутгийн төсвийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн, үр ашиг сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-аас 2021 оны 06 дугаар сарын 02-ны хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ. Төв аймагт 2020 онд орон нутгийн 4 эх үүсвэрээр 10,551.1 сая төгрөгөөр нийт 107 төсөл, арга хэмжээ төлөвлөж, хэрэгжүүлсэн байна.

Төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий төрийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагааг аудитад хамрууллаа. Аймгийн

хэмжээнд УОК, АОК-ийн шийдвэрээр байнгын бэлэн байдал зарлаж, улаан түвшинд шилжсэнтэй холбоотой сумдад ажиллаж хөрөнгө оруулалтын ажлыг газар дээр нь үзэх ажил хүндрэлтэй байв.

Аудитаар худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд заасан хугацаанаас хэтрүүлж үнэлгээний хороо байгуулах, тендерийн бичиг баримтад заасан шаардлагыг хангаагүй аж ахуйн нэгжийг шалгаруулж гэрээ байгуулах, ажил гүйцэтгэх гэрээний хугацааг хэтрүүлэх, бүрэн хэрэгжсэн төсөл арга хэмжээг комиссын актаар хүлээж авсан боловч ашиглагч байгууллагын данс бүртгэлд тусгахгүй байх зэрэг нийтлэг

зөрчил илэрлээ. Уг аудитаар 23,447.2 сая төгрөгийн 28 зөрчил илрүүлж, 15,140.1 сая төгрөгийн 5 зөвлөмж, 13.4 сая төгрөгийн 4 акт, 8,389.7 сая төгрөгийн 23 албан шаардлагыг бичиж, 35.6 сая төгрөгийн зөрчилд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага бичин холбогдох байгууллагуудад хүргүүлээд байна. Аудитын тайлан, судалгааг Аймгийн ИТХ, Засаг дарга болон холбогдох байгууллагуудад хүргүүлээ.

3.3. "Элэг бүтэн Төв аймагчууд" хөтөлбөрийн хэрэгжилт ТӨА-2021/110-ШТА-ГА

Аймгийн ИТХ-ын захиалгаар хийгдсэн "Элэг бүтэн Төв аймагчууд" сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитыг 2021 оны 05 дугаар сарын 03-аас 2021 оны 06 дугаар сарын 21-ны хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ.

Аймгийн ИТХТ-ийн 2016 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн "Элэг бүтэн Төв аймагчууд хөтөлбөр батлах тухай" 22 тоот тогтоолын хавсралтаар хөтөлбөрийг баталж, ажлын төлөвлөгөөг батлахыг аймгийн Засаг даргад даалгажээ. Үүний дагуу 2016 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрийн А/580 тоот захирамжаар "Элэг бүтэн Төв аймагчууд" хөтөлбөрийн ажлын хэсэг, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталжээ. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөөр 15 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр баталсан боловч хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангалтгүй, тодорхой үр дүнд хүрээгүй байна.

Аудитын дүн дүгнэлтэд үндэслэн 3 зөвлөмжийг холбогдох байгууллагад хүргүүлэн ажиллалаа.

3.4. Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны өнөөгийн байдал, үр дүн ТӨА-2021/112-ШТА-ГА

Өөрийн байгууллагын санаачилгаар хийгдсэн МСҮТ-үүдийн үйл ажиллагааны өнөөгийн байдал, үр дүн сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитыг 2021 оны 05 дугаар сарын 03-аас 2021 оны 06 дугаар сарын 21-ны хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ.

Төв аймагт Зуунмод, Заамар, Баянчандмань, Эрдэнэ сумдын МСҮТ-үүд үйл ажиллагаа явуулж байна. Уг гүйцэтгэлийн аудитын нээлтийг 2021 оны 05 дугаар сарын 14-ний өдөр шалгадагч байгууллагуудын захирал, нягтлан бодогч, эд хариуцагч нарыг оролцуулан цахимаар хийж, аудитын төлөвлөгөөг танилцууллаа. Зуунмод, Заамар, Баянчандмань, Эрдэнэ сумдын МСҮТ-үүдийн объект дээр

очиж тулган баталгаажуулалтын ажлыг хийлээ. Гүйцэтгэлийн аудитаар дараах нийтлэг зөрчлүүд илэрлээ.

Зориулалт бус зардал гаргасан, цалин давхардуулан олгосон, анхан шатны баримтын бүрдүүлэлт хангалтгүй, эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэр гараагүй байхад мөнгөн урамшуулал олгосон, авлага нэмэгдүүлсэн, тооллого хийж тооцоо бодоогүй нийтлэг зөрчлүүд илэрлээ. Уг аудитаар 23.3 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 5,280.6 сая төгрөгийн албан шаардлага бичиж, 5 зөвлөмж өглөө.

Аудитын тайланг бэлтгэн 2021.06.24-нд менежерийн хяналтад шилжүүлээд байна.

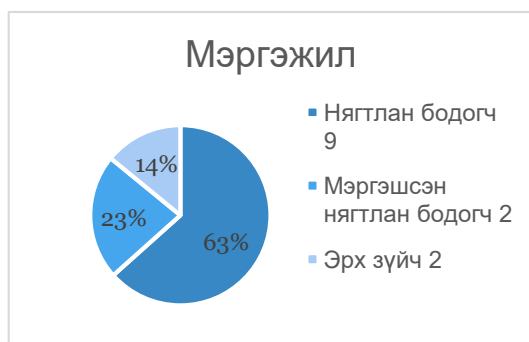
ДӨРӨВ. ДОТООД АЖЛЫН ТАЛААР:

4.1. Хүний нөөцийн талаар:

Төрийн аудитын байгууллагад мөрдөж байгаа хүний нөөцийн үйл ажиллагаатай холбоотой дүрэм журмыг хэрэгжүүлэв.

Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын бүтцийн нэгжүүдийн орон тоо, бүтцийг шинэчилсний дагуу МУЕА-ын Б/108 дугаар тушаалаар 9 ажилтныг чөлөөлж, Б/109 дүгээр тушаалаар эгүүлэн томилсон.

Манай байгууллага нь 2021 оны эхний хагас жилд батлагдсан орон тооны дагуу үндсэн 12 ажилтан, хөдөлмөрийн гэрээгээр 2 ажилтан нийт 14 ажиллагсадтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна. Үүнд: Дарга, тэргүүлэх аудитор 1, аудитын менежер 1, ахлах аудитор 3, аудитор 7, жолооч 1, архив, бичиг хэргийн ажилтан 1 ажиллаж байна.

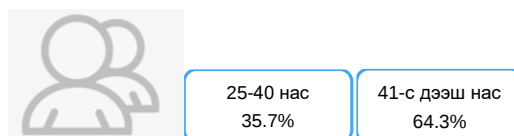

Нийт албан хаагчид мэргэжлийн хувьд 9 нь нягтлан бодогч буюу Монгол улсын мэргэшсэн нягтлан бодогч, 2 эдийн засагч, 2 эрхзүйч мэргэжилтэй албан хаагч байна.

Албан хаагчдын ажлын туршлагын хувьд Төрийн аудитын байгууллагад 5 хүртэл жил ажилласан 42,8 хувь, 6-10 жил ажилласан 7,1 хувь, 11-15 жил ажилласан 35,7 хувь, 16-аас дээш жил ажилласан 14,4 хувийг тус тус эзэлж байна.

Насны хувьд

Албан хаагчдын 35,7 хувь нь 25-40 насныхан, 64,3 хувь нь 41-ээс дээш насныхан, хүйсийн харьцаа 42,8 хувь нь эрэгтэй, 57,2 хувь нь эмэгтэй байна.

Хүний нөөцийн мэдээг сар бүрийн 20-ны өдөр УАГ-ын хүний нөөцийн мэргэжилтэнд хугацаанд нь хүргүүлж ажиллалаа.

Ажилтнуудын цалинг Цалингийн нэгдсэн программаар тооцон олгож байна.

МУЕА-ын 2020 оны “Журам батлах тухай” А/20 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагын Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшин үнэлэх журам”-ыг үндэслэн байгууллагын 10 төрийн жинхэнэ албан хаагчидтай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө байгуулж, хэрэгжилтийг улирал бүрээр гаргуулан, хяналт тавин ажиллалаа.

Албан хаагчдын 2 дугаар улирлын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтээр “Бүрэн хангалттай” үнэлгээтэй 4, “Хангалттай” үнэлгээтэй 8 албан хаагч дүгнэгдсэн байна. 1, 2 дугаар улирлын дунджаар буюу эхний хагас жилийн үнэлгээгээр “Бүрэн хангалттай” үнэлгээтэй 7, “Хангалттай” үнэлгээтэй 5 албан хаагч дүгнэгдсэн байна.

МУЕА-ын 2020 оны А/63 дугаар тушаалаар батлагдсан журмын дагуу зэрэг, дэвийн нэмэгдлийн хувийг нэмэгдүүлэх шалгуур хангасан албан хаагчдын танилцуулга, хүсэлтийг 2021 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдрийн 01/110 тоот албан бичгээр, танилцуулга, судалгааг 2021 оны 06 дугаар сарын 23-нд дахин хүргүүллээ. Төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдлийг холбогдох журмын дагуу шалгуур хангасан 4 албан хаагчид дарга, Тэргүүлэх аудиторын тушаалаар 2021 оны 03 дугаар сарын 01-ээс эхлэн нэмэгдүүлэн олгож байна.

Үндэсний их баяр наадам, Ардын хувьсгалын түүхт 100 жилийн ойг тохиолдуулан төрийн албанд болон төрийн аудитын байгууллагад тасралтгүй олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж, эрхэлсэн ажилдаа амжилт гарган, төрийн аудитын байгууллагын зорилго, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд оруулж буй хувь нэмрийг үнэлж 6 албан хаагчийг төрийн одон медальд, 1 албан хаагчийг Төрийн хяналтын жуухад, 1 албан хаагчийг осолгүй манлай жолооч шагналд тодорхойлон, материалыг хүргүүллээ.

2019 оны санхүүгийн тайланд аудит хийх хүний нөөц хүрэлцээгүй тул Удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн санхүүгийн тайлангийн аудитад А.Батлхагва, Ж.Дамба нарыг 2021 оны 1 дүгээр сарын 22-ний өдрөөс 4 дүгээр сарын 25-ны өдрийг дуусталх хугацаанд гэрээгээр авч ажиллуулаа.

Ажилтнуудын дархлааг дэмжих эрүүл мэндийг сайжруулах зорилгоор ажлын байрны дасгалыг өдөр бүр тогтмол цагт хийж хэвшлээ.

“Ковид-19” халдварын улмаас тогтоосон хөл хорионы үед албан хаагчдыг ажлын байранд болон цахимаар ажиллах хуваарь гарган ажиллуулж, халдвар хамгааллын дэглэм сахиулж нэг удаагийн бээлий, амны хаалт, гар ариутгагч, дархлааг дэмжих бүтээгдэхүүн чацаргана, витамин-Д, С зэргийг 3 удаа авч өгөхөд нийт 677.2 мянган төгрөг төсвөөс зарцуулаад байна.

“Ковид-19”-ийн эсрэг вакцины 2 дахь тунг бүх албан хаагчид хийлгээд байна.

“Ковид-19”-ийн хөл хорионы үед албан хаагчидтай тухай бүр онлайнаар хурал хийж албан ажлыг хугацаа хоцроолгүй төлөвлөсөн хугацаанд хийж гүйцэтгэлээ.

Ажилчдын цалингаас албан хаагчидтай зөвшилцсөнөөр тодорхой хэмжээний мөнгийг суутган хуримтлал үүсгэж, ажиллагсдын амралт, чөлөөт цагаа өнгөрөөх болон бусад арга хэмжээнд зарцуулж байна.

4.2. Дотоод ажил

Төрийн албаны тухай хуулийн 54, 55 дугаар зүйл, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 37, 38 дугаар тогтоол, МУЕА-ын 2020 оны “Журам батлах тухай” А/20 дугаар тушаалыг үндэслэн байгууллагын 2021 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 9 зорилт, 44 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй боловсруулан баталгаажууллаа. Мөн байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, тайланг улирал бүр нэгтгэн гаргаж, ҮАГ-т албан бичгээр хүргүүлэн, дүгнүүлж байна.

Аудитын болон үйл ажиллагааны явцын мэдээллийг 7 хоног, 14 хоног, сар бүрийн 25-нд тус тус хугацаанд нь хүргүүлж ажиллалаа.

Ажлын шуурхай хурлыг долоо хоног бүрийн нэг дэх өдөр хийж мэдээлэл солилцон, үүрэг даалгавар өгч, ТАБ-ын хэмжээнд ашиглагдаж байгаа дотоод удирдлагын систем /able.audit.mn/-ийн ажил хэрэг цэсэд аудиторууд нь өдөр тутмын гүйцэтгэсэн ажлаа тайлагнаж байна. Энэ нь аудиторуудын гүйцэтгэсэн ажил нээлттэй, ил тод шилэн болсноор аудитын менежер, дарга, тэргүүлэх аудитор нь өдөр тутмын гүйцэтгэсэн ажилтай танилцаж, үнэлэх боломжтой боллоо.

Удирдлагын зөвлөлийн хурлыг 3 удаа хийж 2021 оны санхүүгийн аудитад шинжээч ажиллуулах, санхүүгийн аудитын дүн, дүгнэлт, тайлбартай акт, албан шаардлага, гүйцэтгэлийн аудитын тайлан, акт, албан шаардлагыг хэлэлцэн, тэмдэглэл хөтөллөө.

Монгол улсын Ерөнхий аудиторын 2018 оны А/235 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан болон статистик мэдээг боловсруулж тайлагнах журам”-ын дагуу үйл ажиллагааны тайлан, үр дүнгийн статистик мэдээг боловсруулан нэгтгэж, ҮАГ-т эхний хагас жилээр мэдээлж, тайлагналаа. Мөн улирал бүр статистик мэдээг нэгтгэн аймгийн Статистикийн хэлтэст хүргүүлээ.

Төрийн аудитын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд аудиттай холбоотой А тушаал 8, дотоод ажилтай холбоотой Б тушаал 5 нийт 13 тушаалыг хууль эрх зүйд нийцүүлэн гаргасан байна.

Тайлант хугацаанд санхүүгийн аудитад шинжээч ажиллуулах сонгон шалгаруулалтын зарын дагуу 2 иргэнээс хүсэлт ирүүлснийг шийдвэрлэж 3 сарын хугацаанд ажиллуулахаар, гэрээт аудитораар ажиллах 1 иргэнээс хүсэлт ирүүлснийг шийдвэрлэн тус бүрд нь тушаал гаргаж, гэрээ байгуулан ажиллалаа. Байгууллагын 4 албан хаагчаас төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдлийн хувийг нэмэгдүүлэх хүсэлт ирүүлснийг ТАТХ болон ТАБ-ын журмын дагуу бүрэн шийдвэрлэсэн байна.

Байгууллагуудад явсан бичиг 368, ирсэн бичиг 222, үүнээс хариутай 63 албан бичгийн холбогдох хариуг хугацаанд нь хүргүүлээ. Төлбөрийн акт 61, албан шаардлага 170, аудитын гэрчилгээ 253 гаргаж батлагдсан индексээр дугаарлагдсан албаны хэвлэмэл хуудас ашиглан, аудиторуудын хувийн дугаараар акт, албан шаардлагыг дугаарлан хүргүүлээд байна.

2021 онд гүйцэтгэсэн санхүү болон гүйцэтгэлийн аудитын ажлын байнгын баримтуудыг эмхэлж, товьёглон архивын нэгж үүсгэн, байгууллагын архивд цахимаар болон цаасаар хүлээлгэж өгөх ажлыг хийж байна. Үдсэн баримтуудыг байгууллагын ББНШ комиссоор шалгуулан архивд хүлээлгэж өгч байна.

Засгийн газрын 2020 оны 246 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Албан хэрэг хөтлөлтийн нийтлэг журам”-ыг албан хаагч нарт танилцууллаа.

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу ТШЗ-ийн 214, ЗГТС-ийн 3, ТБОНӨААН-ийн 7, ТТЗ-ийн 28, ТЭЗ-ийн 1, нийт 253 аудитын тайлан, хураангуй тайланг хоёр хувь хэвлэж, мөн төлбөрийн акт, албан шаардлагуудыг журмын дагуу бэлтгэн гаргаж холбогдох газруудад нэг хувийг нь хүргүүллээ. Хөл хорионоос шалтгаалан сумдын төсвийн байгууллагуудын аудитын тайлангуудыг хуулбарлан цахимаар хүргүүллээ. Мөн хоёр гүйцэтгэлийн аудитын тайлан, судалгааг тус бүр 7 хувь хэвлэн олшруулж холбогдох газруудад нь хүргүүллээ.

Үндэсний аудитын газраас ирүүлсэн албан бичгийн дагуу шаардлагатай мэдээ, судалгааг гарган хугацаанд нь цахимаар болон албан бичгээр хүргүүлж ажиллалаа.

Хувийн ашиг сонирхол болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг гаргах 11 албан тушаалтнуудын нэрсийн жагсаалтыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 05-нд гарган дээд шатны ЭБАТ-д хүргүүлсэн. 2020 оны ХАСХОМ-ийг 2021 оны 02 дугаар сарын 01-ны дотор 11 албан тушаалтнаар гаргуулан, тайлангуудыг программаас татан авч хадгаллаа. ТАБ-ын Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2021 оны төлөвлөгөөний дагуу байгууллагын төлөвлөгөөг боловсруулан, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Тус төлөвлөгөөний эхний хагас жилийн хэрэгжилтийг гарган 2021 оны 06 дугаар сарын 18-нд ҮАГ-т хүргүүллээ. Санхүүгийн аудитаар 253 байгууллага, 4 гүйцэтгэлийн аудитад есөн аудитор тус бүр нөлөөллийн мэдүүлэг болон ашиг сонирхлын мэдүүлэг гарган ажиллалаа.

ЗЕХ-ийн 103 дугаар зүйлийн 103.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй Өндөрширээт сумын ЕБС болон Татварын хэлтэст албан шаардлага өгч хэрэгжилтийг тооцлоо. Мөн аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн гаргасан шийдвэр нь ЗЕХ-ийн 103 дугаар зүйлийн 103.1 дэх заалтыг зөрчсөн байж болзошгүй асуудлыг “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.6-д заасны дагуу МУЕА-т албан бичиг хүргүүлж, АНГ-ын захирлын 2021 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн 06/1538 тоот албан бичгээр хариу ирүүлснийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Байгууллагын Нууцын бүртгэлийг зохих журмын дагуу хөтөлж, нууцын тэмдэг, хадгалах сейф, интернэтийн сүлжээнд холбогдоогүй компьютер ашиглаж байна. Нууцын баталгааг 2021 оны 01 дүгээр сарын 15-ны дотор 15 албан тушаалтан, 2021 оны 06 дугаар сарын 11-нд 1 албан тушаалтнаар гаргууллаа. Төрийн болон албаны нууцлалд хамаарах байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт холбогдох албан бичиг, баримт материал, санхүүгийн тайланг нууцын ажилтан зохих журмын дагуу бүртгэж, хадгалан, хамгаалж байна. ТЕГ-ын Төв аймаг дахь хэлтсээс 2021 оны 02 дугаар сарын 23-нд Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт хадгалагдан ашиглагдаж буй төрийн болон албаны нууцад хамаарах баримт бичиг, эд зүйлийн хамгаалалтын байдалд төлөвлөгөөт шалгалтыг хийж, хугацаатай албан шаардлага өгснийг хэрэгжүүлэн, биелэлтийг гарган хүргүүллээ.

МУЕА-ын 2020 оны байнга хэрэгжих А тушаалууд, 2021 онд гарсан А тушаалуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж, биелэлтийг гарган ХШҮДАГ-т хоёр удаа хүргүүллээ. Мөн Удирдах ажилтны семинараар Тэргүүлэх аудиторруудад өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилтийг гарган ХШҮДАГ-т хүргүүллээ. МУЕА-ын Б/108, Б/109 дүгээр тушаалуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. МУЕА-ын орлогчоос үүрэг чиглэл өгсний дагуу “Төрийн аудитын үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог хангах стратеги”-ын хүрээнд Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газраас 2021 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Харилцагч талуудын оролцооны төлөвлөгөөг тус тус боловсруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

4.3 Мэдээлэл технологи, ил тод байдлын талаар:

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь www.audit.mn веб сайт, дотоод мэдээллийн цахим санд цаг үеийн 9 мэдээлэл, санхүүгийн тайлангийн аудитын 253, гүйцэтгэлийн аудитын 2 тайланг УАГ-ын баталсан загварын дагуу бэлтгэж QR кодтойгоор байршуулсан ба тайланг хэвлэж холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлээ. Ажиллагсад нь аудитын байгууллагын able.audit.mn болон аймгийн intranet.gov.mn дотоод удирдлагын системийг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа тогтмол ашиглаж, мэдээллийг солилцож байна.

ТЕЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан, Улсын төсөв болон Орон нутгийн 2020 оны хөрөнгө оруулалтын хэрэгжилт, үр дүнд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитуудын тайлангийн талаар танилцуулга бэлтгэн аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хуралд танилцуулах буюу Иргэдийн төлөөлөгчдөд, орон нутаг дахь хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, байгууллагын цахим хуудсаар танилцуулга хийлээ.

Гүйцэтгэлийн аудитын явцын талаарх мэдээллийг бэлтгэн 14 хоног тутам TEAMS программд байршуулан ажиллаж байна.

Байгууллагын санхүүгийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд 2021 оны эхний хагас жилд мэдээлбэл зохих 78 мэдээллийг 100% цаг хугацаанд нь бүрэн мэдээлэв. Мөн мэдээлбэл зохих мэдээллүүдийг байгууллагын ил тодын самбарт цаг тухай бүр байршуулан ажиллалаа.

Байгууллагын хэмжээнд дотоод сервер үүсгэн хэрэгцээтэй файлуудыг байршуулан, найдвартай байдлыг хадгалан ажиллаж байна.

2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитад аудитор Ж.Бямбацогтын боловсруулсан “Exsel”-ийн загвар программыг байгууллагын хэмжээнд ашиглаж энэ нь аудитыг гүйцэтгэхэд цаг хугацаа хэмнэсэн ажил боллоо.

Шилэн дансны программд аудиторууд хариуцсан нийт 366 байгууллагуудын 2020 оны мэдээллийг шивж оруулах ажлыг хийж дуусгалаа.

Статистик мэдээний бүртгэл, нэгтгэлийн программд 2020, 2021 оны эхний хагас жилийн мэдээг шивж оруулах ажлыг хэрэгжүүллээ.

Мэдээлэл технологийн хэлтэстэй viber-апп ашиглан шилэн дансны программ болон статистик мэдээний бүртгэл, нэгтгэлийн программд оруулах нэмэлт өөрчлөлт, туршилт, шалгалтын ажлын талаар өдөр тутам мэдээлэл солилцож байна.

4.4. Чанарын хяналтын талаар:

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2018 оны А/221 дүгээр тушаалаар баталсан “Чанарын хяналтын журам”-ын дагуу 2021 онд гүйцэтгэсэн 4 гүйцэтгэлийн аудитын үе шат бүрд гурван шатны хяналтыг хэрэгжүүлж, хяналтын хуудас ЧХ-1, ЧХ-2, ЧХ-3 маягуудыг хөтөлж чанарын хяналтыг хэрэгжүүллээ.

2021 онд санхүүгийн аудитад хамрагдсан 366 байгууллагын аудитын үе шат бүрд анхан шатны болон 2 дахь шатны хяналтуудыг хийж, холбогдох санал зөвлөмж өгч, чанарын хяналтын хуудсыг СТАУС программд оруулан баталгаажуулан ажиллалаа.

Гэрээт аудитын компаниудын хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын үе шатны ажлуудад болон илэрсэн зөрчил, бичигдсэн төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжид анхан шатны болон 2 дахь шатны хяналтуудыг хийж, холбогдох санал зөвлөмж өгч, чанарын хяналтын хуудсыг СТАУС программд оруулан баталгаажууллаа.

2021 оны санхүүгийн аудитыг Дундманхайдай Аудит ХХК 93%, Ихмонгол Хөлөг Аудит ХХК 87.3%, Бодь-тусгал Аудит ХХК 80.3%-тай гүйцэтгэсэн байна гэж дүгнэлээ. Гүйцэтгэлийн үнэлгээг ХАК-уудын удирдлагуудад танилцуулан, санхүүжилтийг 90 хувь олгоод байна.

4.5. Сургалтын талаар

Төрийн аудитын байгууллагын удирдах ажилтны зөвлөгөөнд дарга, Тэргүүлэх аудитор цахимаар оролцлоо.

ҮАГ-ын Мэдээлэл технологийн төвөөс зохион байгуулсан Шилэн дансны программ, Статистик мэдээний бүртгэл, нэгтгэлийн программын тус бүр хоёр удаагийн цахим сургалтад давхардсан тоогоор 32 албан хаагч хамрагдлаа.

ҮАГ-ХБТГ-аас зохион байгуулсан төрийн аудитын байгууллагуудын шинэ журмуудын талаар танилцуулах цахим сургалтад бүх албан хаагчид оролцлоо.

МУЕА-ын орлогч болон Харилцаа, хамтын ажиллагааны газраас зохион байгуулсан “Төрийн аудитын байгууллагын 2019-2023 онд хэрэгжүүлэх харилцагч талуудын оролцооны стратеги төлөвлөгөө”, “Төрийн аудитын үйл ажиллагаанд иргэдийн оролцоог хангах стратеги” сэдвээр цахим уулзалтад Дарга, Тэргүүлэх аудитор хамрагдлаа.

МУЕА-ын орлогч болон Харилцаа, хамтын ажиллагааны газар, Аудитын гуравдугаар газар, Аудитын нэгдүгээр газраас зохион байгуулсан шууд тайлагнах аудит хийхэд тулгамдаж буй асуудал, аудитын сэдэв сонгоход анхаарах асуудал, сургалтын санал гэсэн сэдвээр цахим уулзалт хийж, Дарга, Тэргүүлэх аудитор, аудитын менежер, гүйцэтгэлийн аудитын ахлах аудитор нар хамрагдлаа.

Аудитын гуравдугаар газраас зохион байгуулсан хоёр удаагийн цахим хуралд давхардсан тоогоор 12 албан хаагч, Захиргаа, удирдлагын газраас зохион байгуулсан цахим хуралд дарга, Тэргүүлэх аудитор 5 удаа оролцлоо.

Төрийн аудитын суурь ойлголт, стандартын хэрэглээ, Хуулийн хэрэглээ (Төрийн аудитын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга) е-хичээлийг 2 шинэ аудиторуудад буюу Г.Сугармаа, Г.Баянжаргал нарт 03 дугаар сарын 22-ны өдрөөс судлах эрхийг нээж өгснөөр цахим хичээлүүдийг судлан, сорил шалгалтыг амжилттай өглөө. Төрийн аудитын байгууллагын тусгай шалгалтад гурван аудитор /Г.Сугармаа, Г.Баянжаргал, Т.Хүрэлбаатар/ хамрагдаж, шалгалтыг амжилттай өглөө.

Ажлын байрны тасралтгүй сургалтын төлөвлөгөөний дагуу 1 дүгээр сард Шилэн дансны аудит хийх, Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журмын талаар, Санхүүгийн аудитад анхаарах асуудал, Хөрөнгө орлогын мэдүүлэг гаргах талаар гэсэн сэдвүүдээр ажлын байрны сургалтыг хийж, 13 албан хаагч хамрагдлаа.

Удирдлагын академиас зохион байгуулсан “Үр дүнд суурилсан бодлого төлөвлөлт, хяналт-шинжилгээ үнэлгээ” цахим сургалтад нэг аудитор хамрагдаж сертификат авав.

ММНБИ-ээс зохион байгуулсан "Тасралтгүй боловсролын цахим сургалт"-д нэг аудитор хамрагдан хичээлүүдийг судалж байна. ММНБИ-ын 7 дугаар их хурлын төлөөлөгчөөр дарга, тэргүүлэх аудитор сонгогдож 07 дугаар сарын 02-ны өдөр зохион байгуулагдах хуралд оролцохоор боллоо.

Архив, бичиг хэргийн ажилтан Б.Нямсүрэн Удирдлагын академийн Төрийн удирдлагын магистрын зэрэг хамгааллаа.

4.6 Үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн шинэлэг ажлууд

Дэрхий нийтийг хамарсан Ковид-19 вирусын халдвар тархаж, хөл хорио тогтоосон нөхцөл байдалд аудитыг цахимаар хийж, дүгнэлт, тайланг цахимаар хүргүүлэн ажиллалаа.

“Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмыг хэрэгжүүлэхэд анхаарах асуудал, процессын талаар онол, практик хосолсон сургалтыг эрх зүйч мэргэжилтэй ахлах аудитор Л.Жаргалсайхан, аудитор Г.Сугармаа нар зохион байгууллаа.

Төрийн аудитын байгууллагын хэмжээнд цахимаар нэгэн зэрэг зохион байгуулсан тангараг өргөх ёслолын ажиллагаанд МУЕА-ын тушаалаар томилогдсон шинэ гурван аудитор хамрагдаж, тангараг өргөлөө.

Аудиторууд нь аудит хийхдээ өмнөх оны зөвлөмж, акт, албан шаардлагын хэрэгжилтийг тооцох, мөн хууль ёсны эрх

ашиг нь хөндөгдөж байгаа этгээдэд мэдэгдэл хүргүүлж танилцуулах, нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэсэн аудитын акт, албан шаардлагын төслийг Аудитын гуравдугаар газраар хянуулан хууль эрх зүйд нийцсэн байдалд зөвлөгөө авч ажиллалаа.

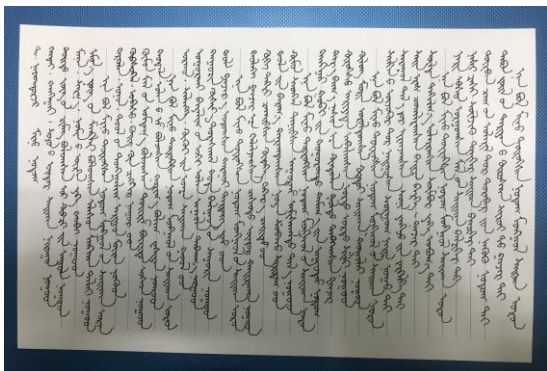
Монгол Улсад Төрийн хяналтын байгууллага үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх ажлын хүрээнд Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын түүхэн замнал номыг гаргах, Төрийн аудитын газрын нэрэмжит өндөрлөгтэй болох ажлыг эхлүүлээд байна.

Аудитыг дуусгасан тухай бүрд нь цахим архив үүсгэх ажлыг хийж байна.

Шилэн дансны программд аудиторууд хариуцсан нийт 366 байгууллагуудын 2020 оны мэдээллийг шивж оруулах ажлыг бүрэн дуусгалаа.

Статистик мэдээний бүртгэл, нэгтгэлийн программд 2020, 2021 оны эхний хагас жилийн мэдээг шивж оруулах ажлыг хэрэгжүүллээ.

Мэдээлэл технологийн хэлтэстэй viber-апп ашиглан шилэн дансны программ болон статистик мэдээний нэгтгэлийн программд оруулах нэмэлт өөрчлөлт, туршилт, шалгалтын ажлын талаар өдөр тутам мэдээлэл солилцож байна.

Төрийн албан хаагчдыг Монгол бичигтэн болгох зорилтын хүрээнд Монгол бичгээр цэвэр сайхан бичих уралдаанд хоёр аудитор оролцож, байгууллагын дүнгээр тусгай байранд шалгарлаа.

ТАВ. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЛААР:

Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, НББОУС, МУЕА-ын 2020 оны А/100 дугаар тушаалаар батлагдсан НББ бодлогын баримт бичгийг санхүүгийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллалаа.

2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд "Мишээл-Од аудит" ХХК-иар аудит хийлгэж "Зөрчилгүй" санал дүгнэлт авч, тайланг ҮАГ-т хүргүүллээ.

Эхний хагас жилд 268.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 275.6 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 7.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг нэмж аваад байна. Энэ нь бичиг хэргийн зардал 0.6 сая төгрөг, тээвэр шатахууны зардал 1.3 сая төгрөг, шуудан холбооны зардал 0.1 сая төгрөг, урсгал засварын зардал 8.0 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний зардал 0.5 сая төгрөг нийт 10.6 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу авч, хоёр гэрээт аудиторын цалин, НДШ 6-р сард батлагдсантай холбоотой 17.8 сая төгрөг нэмэгдэж ирсэн байна.

Нийт 274.0 сая төгрөгийн зардлын 97.5 хувийг цалин хөлс, НДШ-д, 2.1 хувийг хангамж бараа материал авахад, 0.4 хувийг албан томилолтын зардалд зарцуулаад байна. Байгууллагын 1 дүгээр улирлын санхүүгийн тайланг гарган ЯАГ-т нэгтгүүлсэн. 2 дугаар улирлын санхүүгийн тайлан гаргахад бэлдэж байна. Байгууллагын 2022 оны төсвийн төслийг боловсруулан ЯАГ-т хүргүүлээд байна.

Байгууллагын 2021 оны худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөг гарган Тэргүүлэх аудитораар батлуулан хэрэгжүүлж ажиллаж байна. Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу батлагдсан төсвийн хүрээнд эхний хагас жилд 1.1 сая төгрөгийн бичиг хэргийн материал, 2.2 сая төгрөгийн шатахуун худалдан авсан байна.

ЗУРГАА. ДҮГНЭЛТ, САНАЛ

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2021 онд Төрийн аудитын тухай хууль тогтоомж, аудитын олон улсын стандартын хүрээнд аудитын болон гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулан, хэрэгжилтийг ханган ажиллалаа.

2021 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 9 зорилт, 44 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй боловсруулан баталгаажууллаа. Мөн байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, тайланг улирал бүр нэгтгэн гаргаж, ЯАГ-т албан бичгээр хүргүүлэн, дүгнүүлж байна.

Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар 370 аудитыг гүйцэтгэж, үүнээс Санхүүгийн тайлангийн аудитаар орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй бүх шатны төсөв захирагчдын төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн тайланд 253 бие даасан дүгнэлт гарган, 113 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан байна. Гүйцэтгэлийн 4 аудитад 46 байгууллага, нэгжийн үйл ажиллагааг хамруулсан байна.

2021 онд гүйцэтгэсэн аудитаар 77,535.6 сая төгрөгийн 1191 алдаа, зөрчил илрүүлж, 29.3 хувь буюу 22,726.3 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залруулж, 824.6 сая төгрөгийн зөрчилд 62 төлбөрийн акт тогтоож, 27,998.3 сая төгрөгийн 210 албан шаардлага, 25,307.7 төгрөгийн 582 зөвлөмж, 494.1 сая төгрөгийн 2 хариуцлага тооцуулах санал, 184.6 сая төгрөгийн 2 зөрчлийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна.

Төрийн аудитын газар нь 2021 оны эхний хагас жилийн байдлаар орон нутгийн төсөвт 775.7 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, төсвөөс авсан санхүүжилтийн 1 төгрөг тутамд 2.8 төгрөгийн үр өгөөжийг бий болгосон байна.

Эхний хагас жилд 268.4 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 275.6 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 7.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг нэмж аваад байна. Энэ нь бичиг хэргийн зардал 0.6 сая төгрөг, тээвэр шатахууны зардал 1.3 сая төгрөг, шуудан холбооны зардал 0.1 сая төгрөг, урсгал засварын зардал 8.0 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний зардал 0.5 сая төгрөг нийт 10.6 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу авч, хоёр гэрээт аудиторын цалин, НДШ 6-р сард батлагдсантай холбоотой 17.8 сая төгрөг нэмэгдэж ирсэн байна.

Нийт 274.0 сая төгрөгийн зардлын 97.5 хувийг цалин хөлс, НДШ-д, 2.1 хувийг хангамж бараа материал авахад, 0.4 хувийг албан томилолтын зардалд зарцуулаад байна.

Цаашдын зорилт:

2020 оны үйл ажиллагааны дүнгээр аймаг, нийслэл дахь 22 бүтцийн нэгжүүдээс “Тэргүүн байр” эзэлсэн амжилтыг бататгахын төлөө төрийн аудитын байгууллагын зорилтод нийцүүлэн байгууллагын хүний нөөцийг зохистой хуваарилан, мэдээлэл технологийг ашиглан олон нийтийн хүсэн хүлээсэн асуудлаар аудит хийж үр өгөөж бий болгох, харилцагч талуудын хамтын ажиллагааг сайжруулах зорилт тавин ажиллаж байна.

ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР...../Ц.ХИШИГЖАРГАЛ/

БОЛОВСРУУЛСАН:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР...../О.АМАРЖАРГАЛ/